

KERKELIJKE STROMINGEN

HERMAN VEENHOF nd.nl/geloof BEELD ND

Bijbelvast en bewegingsruimte

Hoe gaat het eraan toe in de klein-stekerkerkstromingen van Nederland? Deze zomer bespreekt het Nederlands Dagblad acht kleine kerkgenootschappen, van vrijzinnig tot orthodox. Vandaag de Kerk van de Nazarener, 2200 leden.

Ja, de Nazarener. Het lijkt een gek woord, maar betekent niets anders dan 'iemand die uit Nazaret komt.' Het vestigt de aandacht op Jezus Christus in zijn hoedanigheid als mens. Juist zo was hij dienstbaar aan zieken, verschoppelingen en armen. Niet dat de dikke honderd mensen in 'De Hoeckenisse' aan de Molendijk in Klaaswaal die indruk wekken. Het is een vrolijke bedoening waarbij menig Opwekkingslied klinkt, maar er ook serieuze Schriftlezing is en vooral de boodschap: leef geheiligd en zie van daaruit om naar anderen.

pan soep

De dienst van twee uur is speciaal, met vier dopelingen. Het zijn twee mannen en twee vrouwen van middelbare leeftijd. Een man komt uit een Arabisch land. Er wordt getolkt door een vrouw uit Irak en een zuster uit Soedan.

De doopdienst is uitbundig, maar niets hoeft of moet. Handen omhoog of niet, zitten of staan, meezingen of niet, je mag zijn hoe je bent. De korte preek gaat over 'het karakter van God'.

'God is goed en hij kan tegen alle vragen, twijfels en zelfs boosheid. Zo willen wij onze kerk promoten, door aan te sluiten bij het hart van God. Juist door Zijn wil te doen, leren wij echt vrij te zijn', zegt voorganger Frank van den Akker.

De dienst is binnen, het doobassin buiten, een flink gezinsbad met een trapje. De Arabische dopeling zegt al gretig 'ja' voordat de vraag is uitgesproken en kiest Opwekking 399 als lied, 'Vader God'.

De Arabische tekst wordt door iedereen meegezongen. Na de onderdompeling, het lied, de tekst en het omdoen van de witte doopcape is er een 'potluck', met een overdaad aan gerechten, door iedereen gemaakt en meegebracht. 'We hebben altijd wel iets lekkers', zegt moeder en student theologie Hetty van den Heuvel, die een pan heerlijke soep neerzet. 'Als er ook maar iets te vieren valt, dan vieren we het.'

decentraal

Nazarener, een sekte? 'Daar lopen we nog wel, maar gelukkig steeds minder, tegenaan', zegt Antonie Holleman, die de 'KvdN' in Nederland leidt. 'Maar het is ook een soort geuzennaam. We dragen hem met bescheiden trots. 'In Zaanstad waren Holleman en zijn vrouw Wilma samen voorganger, na Rotterdam. Hij is net terug uit de Amerikaanse stad Indianapolis, waar de vierjaarlijkse algemene vergadering van de Kerk van de Nazarener wordt gehouden. In een opmerkelijk weblog benoemt Holleman op liefdevolle, maar kraakheldere wijze ook de pijnpunten en geschillen die de 'Nazareners' bezighouden. Dat zijn niet de kwesties waarover protestanten elkaar soms lastigvallen. 'De vrouw in het ambt bijvoorbeeld is bij ons al langer dan een eeuw totaal geen punt. Doop en avondmaal zijn bij ons voor volwassenen als ze de keu-

De doopdienst is uitbundig, maar niets hoeft of moet. Handen omhoog of niet, zitten of staan, meezingen of niet, je mag zijn hoe je bent.

ze maken en voor kinderen als de ouders dat serieus begeren.'

Holleman: 'Er is onderscheid tussen de kerken van de Nazarener in verschillende landen en dat is ook niet erg. Hoe dan ook maakte onze kerk vanaf het begin al verschil tussen onopgeefbare zaken en dingen die je pragmatisch, maar altijd pastoraal, kunt benaderen: *'Unity in essentials, liberty in non-essentials, charity in all things.'*

Bijbelvast zijn we wel en in Amerika komt daar een stuk conservatisme bij, dat in Europa ontbreekt. Je merkt het bij het overleg over actuele kwesties, zoals duurzaamheid en vooral de gendervraagstukken.'

pastorale benadering

De kerk formuleerde een verklaring die de complexiteit van de thematiek erkent, de invloed van cultuur, biologie en maatschappelijke context. 'Maar ze neemt toch duidelijk haar uitgangspunt in een Bijbels theologische visie dat het geslacht 'God given' is.' De verklaring formuleerde geen concrete

handvatten, maar roept kerken op tot een pastorale benadering. 'Je zag het ook al bij de Nashville-verklaring. Inhoudelijk stonden veel Nazareners daar dichtbij, maar de formulering en het polariserende effect waren afschuwelijk voor velen van ons.'

samen eten, zoveel leuker

Internationaal valt de kerk vooral op door maatschappelijk hulpbetoon ('hierin staan we dicht bij het Leger des Heils') en een vrolijke, bijna uitgelaten sfeer. Er is lichte groei. Dat kwam vroeger vooral door overloop vanuit veelal protestantse kerken. Holleman: 'Anno nu zijn er meer manieren. De Alpha Cursus trekt mensen naar ons toe, er is evangelisatie onder migranten en vluchtelingen en een sterke presentie in de eigen lokale wijk.'

Terug naar Klaaswaal. Daar trekt de kerk zeker de wijk in. 'Het dorp helpt mee door met ons een voedselkast en diepvries gevuld te houden. Mensen die weinig hebben, kunnen daar weer vrij gebruik van maken. En we hebben een prachtig project hier in de Hoeksche Waard', zegt Frank van den Akker. Het heet 'Såmen eten .., zoveel leuker!' Voor een miniem bedrag (of niks) gebruiken circa veertig mensen elke derde vrijdag van de maand een driegangenmaaltijd. Door de gesprekken ontstaan veel blijvende contacten, juist met mensen die niet of nog niet geloven.

In de kerk vallen de knielbankjes op. Die horen bij het Open Altaar, een typisch Nazarener fenomeen. Je kunt naar voren komen, bidden over wat je bezighoudt. Het hoeft niet en het mag ook stil.

KERK VAN DE NAZARENER

De Kerk van de Nazarener bestaat officieel sinds 1908 en heeft een hoofdkwartier in de Amerikaanse stad Kansas City. Wereldwijd zijn er 2,6 miljoen leden in 164 landen; in Nederland 'ongeveer 2200 leden verspreid over 18 gemeenschappen', zegt Holleman.

De kerk komt voort uit het samengaan van methodisten en is vooral geënt op het werk van de Britse theoloog John Wesley (1703-1791). Die legde de nadruk op 'voorafgaande' genade (God zoekt mensen en hun behoud) en levensheiliging. Dat betekent geen streven naar perfectie, maar wel het 'willen groeien in Gods liefde en het streven om werkelijk te leven als navolger van Jezus Christus', zegt Van den Akker. De kerk heeft 16 geloofsartikelen die, naast zondebesef, genade, wedergeboorte, bekering en heiliging ook gebedsgenezing en geestelijke adoptie inhouden.

De lokale kerk is wel zelfstandig, maar niet autonoom; qua sfeer en regelgeving ligt de Kerk van de Nazarener tussen het protestantse en evangelische in. De kerk deelt een optimistisch mensbeeld met de Remonstranten, maar is theologisch niet vrijzinnig.

Antonie Holleman

Frank van den Akker